

Az UNESCO bekapcsolódik Petőfi, Arany, Vörösmarty és Bartók műveinek nemzetközi megismertetésébe

Néhány nap óta Budapesten tartózkodik N. Bammate, az UNESCO titkárságának a kelet-európai és a közel-keleti országokkal foglalkozó munkatársa. Az UNESCO az ENSZ oktatási, tudományos és kulturális világszervezete. A magyar delegáció legutóbb igen aktív szerepet játszott az UNESCO kongresszusán.

N. Bammate — aki egyforma tökéletességgel beszél oroszul, angolul és franciául —, most azért érkezett Budapestre, hogy még szorosabbra tegye az UNESCO és az illetékes magyar szervek kapcsolatát.

Az UNESCO kelet-európai és közel-keleti ügyekkel foglalkozó munkatársa elmondotta, hogy az 1955-ös év, amelyet a nemzetközi feszültség bizonyos enyhülése jellemez, nagyon előnyös volt az UNESCO munkája számára.

— A nemzetközi feszültség érezhető csökkenése — hangsúlyozta — elősegítette az UNESCO munkájának fokozását és kiszélesítését. Ugyanakkor kétségtelen, hogy az UNESCO munkája is hozzájárult a nemzetközi légkör némi megjavulásához. A jobb légkör megmutatkozott az UNESCO nemzeti szervezeteinek azon a legutóbbi párizsi értekezletén is, amelyen Magyarország delegátusa szintén részt vett.

Az UNESCO munkája

— Rövid magyarországi tartózkodásomat — mondotta N. Bammate —, felhasználtam arra, hogy megbeszéléseket folytassak miniszterekkel, miniszterhelyettesekkel, a Külügyminisztérium, a Népművelési Minisztérium és az Oktatásiügyi Minisztérium vezető tisztviselőivel, az UNESCO magyar nemzeti bizottságának több tagjával, a Magyar Tudományos Akadémia és a Kultúrkapcsolatok Intézete irányítóival. Ott voltam az UNESCO magyar nemzeti bizottságának ülésén. Részt vettem a Magyar Írók Szövetségének baráti eszernecseréjén. Megtekintettem több könyvtárat és kultúrházat.

— Mindenütt sokat tanultam és hasznos tapasztalatokra tettem szert. Az UNESCO nemzeti bizottságának ülésén meggyőződtem arról, hogy ennek a szervnek milyen értékes tagjai vannak és ez a szerv milyen jól tükrözi Magyarország kulturális értékeit.

— Mindenütt ismertetni igyekeztem az UNESCO sokoldalú munkáját. Ez a munka főbb vonásokban hat csoportra oszlik: oktatásiügyi és nevelésiügyi kérdésekre; természettudományos feladatokra; társadalmi problémákra; általános kulturális teendőkre és ennek keretében az irodalomra, mű-

vészetre; az információ — tehát a sajtó, rádió, televízió — megfelelő megszervezésére; továbbá a nemzetközi méretű kulturális cserére. Az utóbbi keretbe tartozik Kelet és Nyugat kulturális cseréjének fokozása is.

A magyar kultúra értékei és a világ

N. Bammate elmondotta, hogy az UNESCO mai vezetőinek az a törekvésük: az UNESCO ne kívülről adjon támogatást az egyes országok kulturális köreinek, hanem a szükséges támogatás nyújtása az egyes nemzeti UNESCO-bizottságainak közreműködésével és az illető ország nemzeti hagyományainak, nemzeti kívánságainak megfelelően történjék.

Az UNESCO Magyarországra érkezett munkatársa elmondotta, hogy az UNESCO a jövőben az eddiginél is nagyobb gondot kíván fordítani két rendkívül fontos feladatra. Az egyik: az emberiség kulturális értékeinek megőrzése és terjesztése. A másik: a kultúra népszerűsítése. Az első feladatot segíti elő az a Rómában megszervezett intézet, amely új módszereket ajánl a műemlékek restaurációjára, a különböző országok múzeumaiban levő régi festmények és szobrok „betegségeinek” orvoslására. A második feladat sikeres elvégzése érdekében az UNESCO az eddiginél sürűbben kíván közreműködni művészeti vándorkiállítások, cserekiállítások rendezésében, továbbá a kultúra nagy értékeinek más nyelvekre való átültetésében.

Az UNESCO javaslatára a közeli hónapokban az UNESCO-val kapcsolatban álló országok rádiói — az eddigi Bartók-közvetítések után — külön műsort sugároznak majd „Bartók művészetének forrásai” címmel.

N. Bammate dicsőrevel emlékezett meg a Párizsban Pierre Seghers kiadásában megjelent József Attila-antológiáról, amely lehetővé teszi majd, hogy a magyarság e nagy költőjének művei megtalálják az utat a francia közönséghez. Bár szinte mindenütt a világon ismerik Petőfi költszetét és tudnak Aranyról, Vörösmartyról, az UNESCO vezetői tisztában vannak azzal, hogy kötelesek elősegíteni Petőfi, Arany, Vörösmarty és a többi nagy magyar költő műveinek méltó átültetését és terjesztését. N. Bammate úgy nyilatkozott, hogy az UNESCO részt akar venni e feladat sikeres elvégzésében.

Az UNESCO munkatársa részletes áttekintést adott az UNESCO égisze alatt létrejött autonóm kulturális szervezetekről: a nemzetközi ze-

nei, színházi, képzőművészeti, múzeumügyi, egyetemügyi szervezetekről, amelyekben nagy munka vár Magyarországon képviselőire is. Külön kiemelte, hogy az UNESCO nagy súlyt vet a társadalomtudomány és a békés atomtudomány képviselőinek minél sürűbb találkozására. A különböző országok társadalomtudósainak a feladatai közé tartozik a békés együttélés kérdésének tanulmányozása.

Jövő év áprilisában az UNESCO égisze alatt nemzetközi értekezletet tartanak majd az újságírás és a rádió bizonyos feladatairól és munkamódszereiről.

A klasszikusok megbecsülése Magyarországon

— Az Operaházban meghallgattam a „Falstaff” előadását. A Nemzeti Színházban megtekinttem: miképp adják elő Magyarországon a „III. Richárd”-ot. Nagyon szép volt Verdi és Shakespeare művének interpretációja. Mindkét előadás arról tanúsított, hogy Magyarországon rendkívül megbecsülik a klasszikus zenét és drámai alkotásokat. Ertesültem arról is, hogy most jelent meg Shakespeare összes műveinek új magyar kiadása és a közönség nagy érdeklődéssel fogadja „A világirodalom klasszikusai”-nak sorozatát.

— Tudom, hogy Magyarország legnagyobb költőit — köztük Petőfi, Arany, Vörösmarty — közreműködtek annak idején a világirodalom klasszikusainak átültetésében és így a világirodalom klasszikusai nem idegenek az önk hazájában, hanem bele tartoznak az önk nemzeti örökségébe.

Sós Endre

Thomas Mann ismeretlen levele

A Neues Deutschland közli néhány részletét annak a levélnek, amelyet Thomas Mann néhány nappal halála előtt Helmut Klausing-hoz, a délvürttembergi Ravensburgban élő íróhoz írt. Thomas Mann és Klausing esztendő-kön át baráti levélváltást folytattak és ennek során főleg a német kultúrával kapcsolatosan cserélték ki nézetüket. Klausing azzal a kérdéssel fordult Thomas Mannhoz, — mi a véleménye a nyugat-németországi színházi helyzetről és van-e felfogása szerint lehetőség Nyugat-Németországban valamilyen antifasiszta színdarab bemutatására.

Thomas Mann háromoldalas terjedelmű levélben válaszolt és ironikus hangon vá-

NAPLÓ

DECEMBER 16

A Magyar Állami Hangverszenyzenekar és a Budapesti Kórus december 19-én este 8 órakor tartja az Erkel Színházban Kodály-estjét, a zeneköltő 73. születésnapja alkalmából. Vezényel Somogyi László. Műsor: a „Concerto”, a „Közéleti tétel”, valamint a „Budavári Te Deum”.

Angliában megfilmesítették Shakespeare III. Richárd című drámáját. A film rendezője és főszereplője Lawrence Olivier.

Allandó kiállítást rendeznek a felszabadulás utáni magyar festészet alkotásiból a Szépművészeti Múzeum Új Magyar Képtárában.

Lang Dezső „Legenda és történet” címmel a Művelt Nép kiadásában a kereszténység eredetéről és korai történetéről kérdéseiről írt tanulmányt, amelyben a marxista történelemtudomány szempontjai alapján mutatja be a kereszténység eredetének történelmi hátterét és elemzi a forrásműveket.

December második felében kezdődik meg a budapesti Fővárosi Operettszínház együttesének moszkvai vendégrepertoárja. Moszkvában három operettet fog előadni: Vincze Ottó: Bocsi-bocsi tarkáját, J. Miljutyin Havasi kürtjét és Kálmán Imre Csárdáskirálynőjét.

A Magyar Néphadsereg Színháza megkezdte Csehov remekművének, a Síráló-nak próbáit.

Prágában bemutatták Jean Paul Sartre Nyekraszov című darabját.

December 16-án mutatja be a Petőfi Színház Remenyik Zsigmond „Kard és kocka” című 3 felvonásos színművét, mely a Rákóczi-szabadságharc egy érdekes epizódjáról szól.

Megnyílt az út a hegység belsejébe Új cseppkőbarlang Jósvalfó határában

Még ez év augusztus 19-én, a Miskolcon tartott országos barlang- és karsztvizkutatási ankén nagy feltűnést keltett egy fiatal kutató bejelentése. Sár-vary István, a Budapesti Műszaki Egyetem barlangkutató csoportjának legújabb kutató-sáiról adott számot: »Tegnap délután — mondotta — Ver-bály György aggteleki lömes-tár sikeres robbantást hajtott végre a Kistohonya forrás mel-léti omladékokban, annak a szik-la-hasadéknak a végpontján, ahol feltételeztük a már egy éve kutatóit barlangrendszer főágához vezető út kezdetét. A robbantási gázok elhúzódása után csoportunk két tagja: Holly Ferenc és Kertész Tivadar áthaloltak a robbanás út-tét részen és kisebb akadályokat leküzdve, mintegy 150 métert haladtak előre a tágas és cseppkővel gazdagon díszít-tett főágban. Itt azonban egy gyönyörű narancssárga színű teterata-zuhataq félig-meddig elzárta a továbbjutás útját...»

Sárvary István bejelentését és a fiatal kutató-csoport siker-ét tapasztalatokkal, megfigye-lésekkel és pontos felmérések-kel teli, egyéves munka elő-zte meg. A Budapesti Műszaki Egyetem ásvány- és földtani tanszékén működő barlang-kutató tudományos diákkör az aggteleki hegységben 1954 nyá-rán kezdte el kutatásait. Jósval-fótól északra, a Haragistyai-fennsík aljában fakadó Kistohonya forrásról a tudományos vizsgálat során kimutatták, hogy a földalatti vízrendszer nagyszabású patakbarlang-rendszert alakított ki. Egy hat-almas nyári zivatar nyomán ugyanis a forrás közelében nagytömegű víz tört fel a lejtő-törlemék egy pontjára. A viz-szamaradt forrástól észre-lételezhető volt, hogy közvet-lenül kapcsolódik a kimutatott tágas barlangrendszerhez. Erre Chambre Attila hívta fel a ku-tatócsoport figyelmét. Kibon-tották az elzáródott forrástól-csért és bejutottak a keresett barlangrendszer deltászerűen széltágazó végződésébe. A to-vábbjutást nagyméretű omla-dék akadályozta meg. Ennek az omladéknak egy pontját robbantotta át sikeresen csak-nem egy év múlva az aggteleki lömes-tár, s e robbantás segít-ségével megnyílt az út a hegy-ség belsejébe. Ez az eredmény a tudományos barlangkutatás újabb diadala volt. De az augusztus 18-i felfedezés során bejárt barlangszakasz az új, ismeretlen földalatti birodalomnak még csak a kezdetét jelentette.

Az előzmények

Szeptember végén a csoport hírt kapott Jósvalfóról, Jakucs Lászlótól, hogy ott a bejárati aknában igen erős huzat ész-lelhető. Mivel nyáron a magas víz miatt huzat nem volt, az értesítést jó jelnek vették és október 8-án a kutatócsoport négy tagja a helyszínre utazott. — Holly Sándor vezetésé-vel.

A sziklahasadék titka

S az őszi színekben pompázó aggteleki hegység mélyén a Kistohonya forráshoz tartozó ismeretlen földalatti birodalomnak ismét megnyílt egy újabb kapuja: a Lagunás-szi-fón. A sziklahasadék már tel-jesen kiszáradt és az út most szabadon vitt tovább. Izgalmas percek következtek. Előbb egy nagy terem, majd kisebb-na-gyobb cseppkővel díszített járatok után kiszáradt szifó-nok sorozatán keltek át a ku-tatók. Kisebb mébszufa gátak és színes, helyenkint fekete cseppkővel gyönyörködtették a felfedezőket. Egyszer agya-gos lejtőn kanyargott fel és le az út, mások tisztá sziklamen-derben csavarodott jobbra-bal-ra. Már éppen elcsúszni látszott a járat, mikor az egyik kutató a természetes tetejére kapaszkodva hatalmas dömsze-rű terembe ért. Az eddigiek-nél sokkal nagyobb méretű főág-rész indul innen tovább, mely először a Békebarlang méretei-hez volt hasonló; később egy 50 méter hosszú, 10 méter szé-les és 20 méter magas csarnok-ba lehetett felkapaszkodni, melynek végén hatalmas kö-vekből álló omladék terpesz-kedett. Az omladékból szembe jövő erős huzat további re-ményt adott a kutatóknak, de felszerelés és idő hiányában ekkor már nem próbálkozhát-ak a továbbhaladással.

Igy tárta fel ez év őszién a budapesti műegyetemisták barlangkutató csoportja most már egy kilométer hosszúságban a Vass Imre barlangot. Köszönet illeti elsősorban a Vizgazdálko-dási Tudományos Kutató Inté-zet, a Magyar Hidrológiai Társ-ság, a Haltenvéstési Kutató Intézet és végül is — de nem utolsósorban — a BME Ásvány- és Földtani Tanszékének vezetőségét, eddig nyújtott ön-zetlen támogatásáért. Remél-jük, rövidesen újabb eredmé-nyekről, a földalatti birodalom újabb csodáiról adhatunk hírt.

Maucha László

Országos konferencia az ifjúság zenei neveléséről

A Dolgozó Ifjúság Szövetsége és a Népművészeti Intézet december 17-től 19-ig országos konferenciát rendez az ifjúság iskolán kívüli zenei nevelésé-nek és a tömeges dalnautálá-snak kérdéseiről. A konferen-cián a pedagógusok és a zenei szakemberek az ifjúság nevelé-sével kapcsolatos párhuzarozat alapján jövő évi feladataikat vitatják meg. A konferencia napirendjén az előadásokon ki-vül bemutatók is szerepelnek.

Győre Imre

Egy kosár könyv

A kosár benyomul az ajtón. Nem is igazi kosár ez, valami kisebb annál. Ebédet lehet ebben vinni, két lábst, fölötte szalvétával.

A kosár után jön az asz-szony. Olyan természetesség-gel, mintha haza jönne. Pa-rasztasszony, lehet vagy hat-van éves, vallán hárszékendő. Egyenesen jár, lábán szandál csattog, pedig odakint nincs éppen meleg.

Odamegy az asztalhoz, le-tetzi a kosarat, azt mondja a lánynak: — Már megint itt vagyok.

A lány, Gáti Edit, a bony-hádi járási könyvtár vezetője. Értelmes lány, szereti az ol-vasóit és a könyveket. Min-dig töri valamilyen a fejét. Most leveleket akar küldeni régi diákolvasóinak, hogy ez-után is látogassák a könyv-tárat.

Szükség van erre, nem min-denki olyan szorgalmas ol-vasó, mint Szabó néni.

— Hát ez igaz — húzza le a kosárról a terítőt Szabó néni, pontosabban Szabó Já-nosné.

Szép sorban kirakja az asz-talra a könyveket, szám sze-rint kilencet. Egyik vasta-

gabb, mint a másik. Némelyik ember egy év alatt sem ol-vas el ennyit. Meg is kérdezem tőle, mikor vitte el ezeket. Azt mondja: három hete. Rá-néz az emberre, szeme szinte kihívó vidámsággal csillog.

— Nemcsak én olvasok, ha-nem a két fiam is. Csak ép-pen én viszem a könyveket. Tudom, mi kell nekik.

Olyan pontos irodalmiság-gal beszél, mintha minden egyes hangot megfontolna.

Nézzük csak, mit olvas Szabó Jánosné napszámos-asz-szony és két fia? Szabó Pál: Haragoznák. Oravecz Paula: Kócos. Nyikolajeva: Aratás. Groszman: Sztjepán. Kol-csugin és efféléket.

Kicsit csodálkozó arcot vá-gatnak, mert az asszony rá-m-néz, s félreérthetetlenül mondja: — Mért kell ezen meg-lepődni? Azért van a könyv-tár, hogy olvassunk.

Azzal visszafordul az asz-tal felé.

— Na, adj valami könyvet, lányom.

A lány végigmegy a polcok között. Szabó néninek és két fiának háromheti olvasni-valójáról van szó. Segíteni

KELLEMES KARÁCSONYI SZÓRAKOZÁS!

ÚJ MAGYAR FILM

EGY PIKOLÓ VILÁGOS

Író: Máriássy Judit
Kép: Eiben István
Kossuth-díjas, érdemes művész

Rendező: Máriássy Félix
Zene: Vincze Imre

BEMUTATÓ: DECEMBER 25